Assen, 7 mei 2024
Ons kenmerk 1000606

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (HIERNA WNB)

Ontheffinghouder : ENGIE biogas Holding B.V.
Activiteit : bouw van een vergistingsinstallatie 'North Star'
Locatie : Phileas Foggstraat 45 in Emmen

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf 1 oktober 2024 tot 1 oktober 2029.

Besluit
Gedeputeerde Staten van Drenthe hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan ENGIE biogas Holding B.V. voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10 lid 1 van de Wnb voor de steenmarter (*Martes foina*), de wezel (*Mustela nivalis*), de hermelijn (*Mustela erminea*), de bunzing (*Mustela putorius*) en de grote bosmuis (*Apodemus flavicollis*), waar het gaat om onderdeel b: het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen.

Aangezien de aanvraag is ingediend voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de aanvraag voor inwerkingtreding van de Omgevingswet is bevestigd, is op grond van het overgangsrecht zoals opgenomen in artikel 4.3, aanhef en onder a van de Invoeringswet Omgevingswet, de Wnb van toepassing tot ons besluit op de aanvraag onherroepelijk is.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

1.1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepaling en genoemde soorten verleend.
1.2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden behorend bij dit besluit.
1.3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
1.4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
1.5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
1.6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk zeven dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
1.7. Bij de melding hoort eveneens te worden aangegeven welk ecologisch adviesbureau de ecologische begeleiding biedt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en het meest actuele ecologisch werkprotocol mee te zenden. Indien er tussentijds wordt gekozen om met een ander ecologisch adviesbureau door te gaan, dan dient dit schriftelijk gemeld te worden aan het bevoegd gezag middels vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.

1.8. Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan Soortenbescherming North Star Emmen d.d. 21 maart 2024, met kenmerk 20231077, door ATKB (hierna Activiteitenplan), behorend bij dit besluit.
1.9. Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecologisch deskundige én in overleg met het bevoegd gezag. Deze wijzigingen dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de voorgestelde werkwijze behorend bij de aanvraag.
1.10. De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name bij de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd.
1.11. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient duidelijk naar voren te komen wanneer en op welke ecologische wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek wordt op verzoek getoond aan het bevoegd gezag. Tevens dient het ecologisch logboek direct na afronding van de werkzaamheden onder vermelding van het kenmerk van het besluit te worden verstuurd naar het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl.

2. Soort specifieke voorschriften

Marterachtigen en grote bosmuis

2.1. De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periode(s) van de steenmarter, de wezel, de hermelijn, de bunzing en de grote bosmuis. De meest kwetsbare periode van de steenmarter (voortplantingsperiode) loopt globaal van maart t/m juli. De meest kwetsbare periode (voortplantingsperiode) van de bunzing en de hermelijn loopt globaal van maart t/m augustus. De meest kwetsbare periode (voortplantingsperiode) van de wezel loopt globaal van maart t/m juni en kan bij een 2de nest uitlopen t/m oktober. De meest kwetsbare periode van de grote bosmuis loopt globaal van maart t/m september. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de betreffende marters en de grote bosmuis.
2.2. De ontheffinghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, minimaal vier marterkasten van het type ZK EM 01 van Vivara Pro (of kwalitatief vergelijkbaar) en minimaal vier marterkasten van het type HMLT1 van Unitura aan te bieden, conform paragraaf 7.1 van het Activiteitenplan.
2.3. Voor een periode van tien jaren dient er onderhoud van de alternatieve verblijfplaatsen, als bedoeld onder voorschrift 2.2., te worden uitgevoerd wanneer deze niet meer functioneel door marter gebruikt kan worden. Om dit te controleren is er binnen de periode van tien jaren, om het jaar (vijf inspecties) een controle op de functionaliteit van de voorzieningen nodig. Het eventuele onderhoud moet plaatsvinden buiten de meest kwetsbare periode van de marter. Het onderhoud en de inspectie moet worden opgenomen in het ecologisch logboek.
2.4. Er dient bij het plaatsen van de marterkasten een gewenningsperiode in acht genomen te worden van minimaal één maand, voorafgaand aan de start van de werkzaamheden. Hierdoor zijn de marters in staat om tijdig de nieuwe verblijfplaatsen te lokaliseren.
2.5. Het verwijderen van het struweel moet vooruitlopend op het uitvoeren van de overige (grond)werkzaamheden, buiten de kwetsbare periodes van de marters en de grote bosmuis en conform hoofdstuk 7 van het Activiteitenplan, plaatsvinden. Het hiermee vrijgekomen schone hout moet worden opgestapeld tot een takkenril in de bossingels ten noordoosten en noordwesten van het perceel of eventueel in de nieuw te realiseren bossingel ten zuidwesten van het perceel. Ander

afval moet direct worden afgevoerd en niet op het terrein achter blijven zodat voorkomen wordt dat hier dieren in gaan schuilen.

2.6. Voor uitvoeren van grondwerkzaamheden moet het gehele terrein buiten de kwetsbare periodes van de marters en de grote bosmuis, conform hoofdstuk 7 van het Activiteitenplan worden gemaaid (met een maaibalk welke is afgesteld op 10 cm boven het maaiveld). Zo hebben mogelijk aanwezige grote bosmuizen en marters de gelegenheid het ruigteveld te ontvluchten richting geschikt leefgebied in de omgeving. Het maaisel moet direct van het terrein worden afgevoerd om vestiging van beschermde soorten in de hopen te voorkomen. Na het maaien van het terrein, dient het terrein kort gemaaid gehouden te worden. Door de voorbereidende werkzaamheden wordt en blijft de locatie ongeschikt als leefgebied voor marters en de grote bosmuis.

2.7. De voorbereidende werkzaamheden (inclusief het maaien) dienen op een lage werksnelheid en in enkel één richting plaats te vinden (stapvoets), in de richting van de bossingels ten noordoosten en noordwesten van het perceel. Hierbij dient men rekening te houden dat dieren voldoende vrije ruimte hebben om in de gewenste richting te vluchten.

2.8. Ter compensatie van leefgebied van de marters en de grote bosmuis dient de zoom van het perceel conform paragraaf 7.2 en figuur 12 van het Activiteitenplan versterkt en uitgebreid te worden. Hiervoor dient:

2.8.1. er een nieuwe bossingel ten zuidwesten van het perceel geplaatst te worden van minimaal 2,5 meter breed en 160 meter lang;

2.8.2. het ‘gat’ van ongeveer 300 m² in de bestaande houtsingel ten noordwesten van het perceel opgevuld te worden;

2.8.3. de bossingel ten noordoosten van het terrein verstrekt te worden.

Dit dient met inheems ‘materiaal’ (o.a. eik, hazelaar, braam) te gebeuren. Vooruitlopend op deze werkzaamheden dient door de ecologisch deskundige worden onderzocht/ beoordeeld of bij uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden benadeeld. Dit dient doormiddel van maatregelen te worden voorkomen. Denk bijvoorbeeld aan eventueel overwinteringsgebied van de poelkikker. Deze beoordeling dient opgenomen te worden in het ecologisch logboek.

2.9. De bosschages aan de randen van het terrein mogen in geen geval worden beschenen met kunstlicht vanuit het binnenterrein.

3. Overige voorschriften

3.1. Een ecologisch deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend, dient tenminste aanwezig en/of betrokken te zijn tijdens de volgende momenten:

3.1.1. bij het verwijderen van struweel op het perceel, voorafgaand aan de grondwerkzaamheden (ook controle op het toebrengen van het schone hout in de bestaande houtsingels);

3.1.2. bij de eerste maaiwerkzaamheden op het terrein, voorafgaand aan de grondwerkzaamheden (ook controle op afvoeren maaisel);

3.1.3. tijdens het aanbrengen van de alternatieve verblijfplaatsen voor de steenmarter op geschikte locaties in de groene zoom aan de rand van het perceel;

3.1.4. bij het realiseren van de nieuwe grondsingel en het versterken van de bestaande groensingels in de groene zoom aan de rand van het perceel.

3.2. Bovenstaande momenten worden beschreven in het ecologisch logboek door de ecologisch deskundige.

4. Zorgplicht

4.1. De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die kunnen leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden of zo uitgevoerd te worden dat de effecten tot het minimum worden beperkt. Hiervoor dient hetgeen omschreven in hoofdstuk 6 van het Activiteitenplan te worden nageleefd bij uitvoering van de werkzaamheden. Afwijking van deze voorwaarden kan leiden tot een vergunningplicht in het kader van de Omgevingswet. Dit kan gevolgen hebben voor de planning en het vervolg van de uitvoering van het project.

4.2. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van alle vogelsoorten. De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

[redacted]

Themamanager Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Afschrift aan:
- ENGIE biogas Holding B.V. (digitaal);
- Ekwadraat B.V.;
- ATKB;
- het College van Burgemeester en Wethouders van Emmen (digitaal).

Ontheffingstermijn
Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. Om onnodige vertraging van het traject te voorkomen wordt in dat geval geadviseerd om minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 6 december 2023 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wnb van ENGIE biogas Holding B.V. (hierna ontheffinghouder). De aanvraag heeft betrekking op het bouwen van een vergistingsinstallatie, gelegen aan de Phileas Foggstraat 45 in Emmen. De ontheffinghouder heeft ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.10 lid 1 onder b van de Wnb voor de steenmarter (*Martes foina*), de wezel (*Mustela nivalis*), de hermelijn (*Mustela erminea*), de bunzing (*Mustela putorius*) en de grote bosmuis (*Apodemus flavicollis*).

Figuur 1: Projectgebied ‘North Star’ (rood omlijnt) en onderzoeksgebied (geel omlijnt) binnen het bedrijventerrein Bargermeer (bron: Activiteitenplan)

2. Wettelijk kader

De diverse aangetroffen diersoorten binnen het plangebied worden beschermend volgens diverse beschermingsregimes van de Wet natuurbescherming.

2.1 Nationaal beschermde soorten

De steenmarter, de wezel, de hermelijn, de bunzing en de grote bosmuis zijn beschermde inheemse soorten als bedoeld in de bijlage onderdeel A bij de Wnb en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 3.10 van de Wnb. Op grond van artikel 3.10 lid 1 sub b van de Wnb is het verboden om de vaste voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel A opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Onder voorplantingsplaatsen of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.10 van de Wnb vallen tijdelijke en/of permanente verblijfplaatsen, seizoensgebonden verblijfplaatsen, essentiële migratieroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voorplantingsplaats of rustplaats van de steenmarter, de wezel, de hermelijn, de bunzing en de grote bosmuis. Om die reden is ontheffing van de verbodsbepaling in artikel 3.10 van de Wnb noodzakelijk.

2.2 Beoordelingsgronden ontheffing verlening

Op grond van artikel 1.10 lid 3 van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

3. De situatie

Energie Beheer Nederland, Shell en Engie zijn van plan om een vergistingsinstallatie te realiseren in Emmen, genaamd project 'North Star'. Het beoogde projectgebied betreft een braakliggend industrieterrein, gelegen aan de Phileas Foggstraat 45 in Emmen. In de groen gasinstallatie wordt jaarlijks maximaal 662.500 ton mest en biologische reststromen vergist. Bij het vergistingsproces van mest en co-producten (feedstock) ontstaat biogas en digestaat. Het biogas wordt omgezet naar groen gas (hoofdactiviteit). Groen gas kan direct in het bestaande aardgasnetwerk worden ingevoerd voor gebruik door huishoudens en bedrijven. Bij het opwaarderen van biogas naar groen gas komt ook CO_2 vrij. Deze CO_2 wordt opgevangen, vervloeid en opgeslagen. Bijproducten uit het vergistingsproces zoals CO_2 en digestaat kunnen worden ingezet in de landbouw, glastuinbouw en (koel)industrie. Een ander restproduct is schoon water.

De volgende werkzaamheden staan in de planning ten behoeve van uitvoering van dit project:

- bouwrijp maken van het perceel, inclusief het verwijderen van ruigte op het binnenterrein;
- aanleggen van wegen en benodigde leidingen;
- bouwen van de vergistingsinstallaties, inclusief fakkels, betonnen silo's en bijgebouwen.

Aangezien er meerderen beschermde soorten gebruik maken van het terrein als leefgebied en dit leefgebied wordt aangetast bij uitvoering van bovenstaande werkzaamheden, is ontheffing nodig in het kader van de Wnb.

3.1 Uitgevoerd onderzoek

Om vast te stellen of, en zo ja, welke beschermde soorten aanwezig zijn op het terrein, zijn twee ecologische quickscans en een nader onderzoek naar het voorkomen van (nesten van) roofvogels uitgevoerd. De eerste quickscan is in maart 2023 uitgevoerd door Staring Advies. Hieruit werd geconcludeerd dat:

- het terrein mogelijk geschikt is als overwinteringsgebied voor de poelkikker;
- op het terrein (dag)verblijfplaatsen van marters aanwezig kunnen zijn;
- er diverse grotere nesten aanwezig zijn in de bospercelen rondom het terrein, die eventueel gebruikt kunnen worden door ransuil, boomvalk, sperwer of buizerd.
- er diverse vogels broeden binnen het terrein, waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn.

Aanvullend op de eerste quickscan heeft ATKB in maart 2023 ook een bezoek gebracht aan het terrein (second opinion). De bovenstaande conclusies werden bevestigd, met als aanvulling dat de grote bosmuis aanwezig kan zijn in de struiken in het zuidwesten van het plangebied.

Van de marters, de grote bosmuis, broedvogels zonder jaarrond beschermd nest en de poelkikker kan worden aangenomen dat zij op het terrein voorkomen, aangezien het habitat geschikt is en de soorten in de directe omgeving zijn waargenomen. Nader onderzoek naar deze soorten is hierdoor niet nodig. Doormiddel van preventieve maatregelen zijn gevolgen voor broedvogels en de poelkikker te voorkomen. Daarnaast is het terrein niet aan te merken als essentieel overwinteringsgebied van de poelkikker. Hierdoor geldt er voor deze soorten geen ontheffingplicht. Gevolgen voor de steenmarter, de wezel, de hermelijn, de bunzing en de grote bosmuis zijn niet te voorkomen zonder compenserende maatregelen, vandaar dat er voor deze soorten ontheffing is aangevraagd.

Dan moet nog inzichtelijk gemaakt worden welke vogelsoorten gebruik maken van de vastgestelde nesten, aangezien deze negatieve effecten kunnen ervaren van de bouw en het gebruik van de vergistingsinstallatie. Afhankelijk van de aangetroffen vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd of niet.

Het nader onderzoek is in het voorjaar (Q2) van 2023 opgestart, en richtte zich op roofvogels en het nestgebruik van de zes aangetroffen grote nesten in de bospercelen in de zoom van het terrein (zie figuur 2). In totaal zijn drie ronden van elk 2,5 uur uitgevoerd om vast te stellen (of uit te sluiten) of de buizerd en eventueel andere roofvogels en uilen gebruik maken van de nesten. De nesten zijn rond half april onderzocht of ze bezet zijn. Rond deze tijd zijn de meeste nesten al bezet en is er nog weinig blad aan de bomen wat het onderzoek vergemakkelijkt. Om geen late legsels te missen is een tweede bezoek in half mei uitgevoerd. Het derde bezoek vond plaats in half juni. Bij dit laatste bezoek zijn er al grote jongen die gevoerd moeten worden waardoor de volwassen buizerds intensief moeten jagen in hun territorium. Er werd met name tijdens het tweede en derde bezoek gelet op het jachtgedrag van de vogels.

Nest 1, 3, 4, 5 en 6 zijn in gebruik door de zwarte kraai (1, 3 en 5) of de nijlgans (4) of zijn niet bezet (6). Deze nesten zijn daarmee niet jaarrond beschermd onder de Wnb. Uiteraard zijn de nesten van de zwarte kraai wel beschermd tijdens het broedseizoen. Nest 2 is in gebruik door een paartje buizerds. Dit nest geniet dus wel jaarrond bescherming onder de Wnb. Hiervoor wordt over het algemeen geen ontheffing verleend en eventuele gevolgen dienen dan ook voorkomen te worden door maatregelen te treffen. Het vragen van een ontheffing is in dat geval dan ook niet nodig.

Figuur 2: grote vogelnesten waarbij nesten 1, 3, 4, 5 en 6 in gebruik zijn door de zwarte kraai of niet bezet zijn en nest 2 (rood) in gebruik is door een paartje buizerds (bron: Activiteitenplan)

Het voorkomen van gevolgen voor broedvogels, de poelkikker en de buizerd is nader uitgewerkt in het Activiteitenplan, het Ecologisch Werkprotocol en paragraaf 4.4 (zorgplicht) van dit besluit.

3.2 Natuurvrij maken

Er dient natuurvrij gemaakt te worden conform hoofdstuk 7 van het Activiteitenplan. Op die manier worden het maken van slachtoffers van de gevraagde beschermde soorten tijdens de werkzaamheden voorkomen.

Het natuurvrij maken bestaat uit twee onderdelen:

1. Het verwijderen van de struiken/ verruiging binnen het projectgebied. Het rooien van de struiken dient buiten de meest kwetsbare perioden van de gevraagde beschermde soorten te gebeuren (zie voorschrift 2.1 van dit besluit). Het rooien van de struiken dient vanaf één zijde te worden opgestart, waarbij rustig (maximaal stapvoets) één kant (richting het te behouden bosperceel) op gewerkt wordt. Het materiaal dient direct verwijderd te worden van het projectgebied zodat er geen soorten in vestigen.
2. Het gehele perceel wordt één week voorafgaand aan de grondwerkzaamheden gemaaid (10cm boven het maaiveld). Bij het maaien dient één kant op gewerkt te worden (richting het bosperceel). Wanneer aan (delen van) het terrein nog niet wordt gewerkt, dient het gras frequent gemaaid te worden, zodat het onaantrekkelijk blijft voor de gevraagde soorten als leefgebied.

Het natuurvrij maken dient onder ecologische begeleiding plaats te vinden.

3.3 Mitigatie

In deze paragraaf worden de compenserende maatregelen beschreven die voor de gevraagde beschermde soorten getroffen dienen te worden.

<u>Grote bosmuis</u>

De grote bosmuis verliest door het weghalen van de struiken binnen het projectgebied ongeveer 2.500 m² aan geschikt leefgebied. Direct rondom de te bouwen vergistingsinstallatie is veel groen aanwezig in de vorm van bosplantsoen en aangeplante struiken. Deze groene zoom wordt versterkt met aanplanting van extra inheemse struiken, hagen en bomen (zie figuur 3). Langs de zuidwestzijde van het terrein wordt een groenstrook van 2,5 meter breed en 160 meter lang aangeplant. Deze strook krijgt een oppervlakte van 1.625 m². Daarnaast wordt een gat in de bosstrook in het noordwestelijke deel opgevuld met bosplantsoen ter grootte van 300 m². Naast het realiseren van groen wordt ook aanwezig groen versterkt in het noordoosten van het plangebied met (nootdragende) inheemse bomen en bramen. Voornamelijk eiken, hazelaars en bramen zijn belangrijke voedselbronnen voor de grote bosmuis. Deze soorten dienen aangeplant te worden om het voedselaanbod te vergroten waarbij gecontroleerd dient te worden of het materiaal definitief aanslaat.
In totaal wordt er 1.925 m² groen aangelegd en wordt de bosstrook in het noordoosten verbeterd (dichter en voedselrijker) voor de grote bosmuis. Aangezien het leefgebied veel geschikter wordt gemaakt doordat de structuur wordt verbeterd, er een betere ontsluiting ontstaat en het voedselaanbod wordt verbeterd, is de compensatie ruim voldoende.

Figuur 3: Projectgebied ‘North Star’ (rood omlijnt) met: huidig leefgebied marters en grote bosmuis (paars), te creeren en te versterken groenstrook/haag (geel), op te vullen ‘gat’ in de bestaande groene zoom (blauw), te versterken groene zoom met (nootdragende) inheemse bomen en bramen (rood), marterkast ZK EM 01 (gele ster) en marterkast HMLT1 (groene ster) (bron: Activiteitenplan)

Marters

Marterachtigen profiteren ook van de maatregelen die voor de grote bosmuis worden genomen. Zo kunnen zij ook gebruik maken van het extra groen als dagverblijfplaats en als foerageergebied. Een schatting maken van de aantallen aanwezige marterachtigen is zeer lastig. De soorten hebben vaak erg fluctuerende populatieaantallen, die de muizenstand volgt. Het ene jaar kunnen er meerdere individuen (vrouwtjes van dezelfde soort) voorkomen binnen een paar honderd meter, het andere jaar kunnen er geen marterachtigen aanwezig zijn. Het terrein wordt volgens de uitgangspunten in paragraaf 4.3 van het Activiteitenplan gebruikt door maximaal de volgende aantallen marters:

- 1 steenmarter;
- 3 wezels;
- 1 bunzing;
- 2 hermelijnen.

Voor wezels is het vooral van belang dat muizenholen aanwezig zijn, aangezien de dieren hierin graag verblijven. Door de voorzieningen die genomen worden voor de grote bosmuis, profiteert de wezel ook direct. Het plaatsen van marterkasten heeft voor deze soort weinig toegevoegde waarde. Voor de overige drie marters gaan wij uit van de aanwezigheid van maximaal vier dieren binnen het

projectgebied. Uitgaande van een mitigatiefactor van twee, worden voor deze vier dieren de volgende acht alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd:

- 4x ZK EM 01 van Vivara pro;
- 4x HMLT1 van Unitura.

De kasten dienen voor de start van de werkzaamheden minimaal één maand aanwezig te zijn. Ze dienen goed verstopt geplaatst te worden tussen struiken en bomen. Als de huidige begroeiing niet voldoende is, dan dienen de kasten bedekt te worden met takkenhopen. De locaties van de marterkasten zijn als sterren (groen en geel) weergegeven in figuur 3. Een goede spreiding van de kasten is belangrijk gezien het gebruik van territoria van de dieren. De kasten dienen ook na de bouw van de installatie permanent in het groen aanwezig te blijven. Hiervoor dient er om het jaar voor een periode van 10 jaren buiten de kwetsbare periodes van de marters een controle (vijf controles) uitgevoerd te worden door een ecologisch deskundige om de functionaliteit van de kasten voor de marters te garanderen. Wanneer de kasten niet meer functioneel zijn voor marters, dan dient deze functionaliteit worden hersteld. De uitkomsten van de controles dienen te worden opgenomen in het ecologisch logboek.

4. Overwegingen

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.8 en 3.10 van de Wnb.

4.1 Belangenafweging

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten, genoemd in artikel 3.8 lid 5 onder b punt 3 van de Wnb.

De installatie voegt op zowel landelijk, als provinciaal en gemeentelijk niveau toe aan de gestelde klimaat doelen en energietransitie.

<u>Landelijk beleidskader</u>

De voorgenomen groen gasinstallatie ‘North Star’ levert een bijdrage aan nieuwe, duurzame energie en herbruikbare grondstoffen door de vergisting van mest en co-producten. Door mest en co-producten te vergisten wordt er biogas geproduceerd. Dit biogas wordt omgezet naar groen gas, dit is een duurzaam alternatief van aardgas.
De Nederlandse overheid wil dat in 2030 twee miljard m³ groen gas wordt geproduceerd, waarvan 1.6 miljard bijgemengd moet worden in het bestaande aardgasnet. Met de groen gasinstallatie ‘North Star’ zal op jaarbasis circa 40 miljoen m³ groen gas worden geproduceerd (2,5% van de ambitie in 2030), door de vergisting van maximaal 662.500 ton mest en biologische restproducten (ongeveer 70% mest en 30% co-producten). Hiermee wordt bijgedragen aan de energietransitie en de klimaatdoelstellingen.

Verder levert de installatie een positieve bijdrage op voor:

- Klimaat en Energieverkenning (KEV) 2022: verkenning van het energiesysteem en de broeikasemissies in het verleden, heden en toekomst, van het Planbureau voor de leefomgeving (PBL).
- Uitvoeringsprogramma circulaire economie: door met name de optimale verwaarding van mest en co-producten voor het produceren van groen gas en het creëren van toepasbare meststoffen.

- Mestbeleid: volgens Nederland moet de afhankelijkheid van de EU van fossiel gas en daarnaast de CO_2-footprint verminderen onder andere door vervanging van minerale meststoffen door organische meststoffen.
- Uitfasering gebruik laagcalorisch fossiel gas: vermindering van het gebruik van laagcalorisch fossiel gas omdat door vergisting van biologische reststromen duurzaam groen gas geproduceerd wordt.
- Productie groen gas: De productie van groen gas zal op basis van de groen gas doelstellingen uit het coalitieakkoord (waaronder de bijmengverplichting van groen gas) de komende jaren veertien keer moeten worden vergroot.
- Kaderrichtlijn water (KRW): De kaderrichtlijn water heeft als doel de kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater in Europa te waarborgen. De installatie North Star past binnen deze Kaderrichtlijn water, omdat voorafgaand aan lozing van restwater op het oppervlaktewater vergaande zuivering plaatsvindt.

<u>Provinciaal beleidskader</u>
Op provinciaal niveau is dit project gunstig op de volgende vlakken:
- Omgevingsvisie Drenthe 2018: De provincie ambieert een betrouwbare en betaalbare energievoorziening, waarbij de bestaande infrastructuur een leidende rol heeft. Het initiatief van ‘North Star’, waarbij groen gas op bestaande leidingen in de directe nabijheid ingevoerd kan worden levert een positieve bijdrage aan deze ambities.
- Regionale Energiestrategie: De RES Drenthe stelt concrete doelen voor de duurzame opwekking van elektriciteit en het verduurzamen van warmtebronnen en energiebesparing. Het initiatief van North Start levert hieraan een positieve bijdrage.
- Drenthe 4.0: De versnelde beëindiging van de aardgaswinning door de NAM in Groningen is de reden dat overheden, bedrijven, onderwijsinstellingen en het rijk de handen ineenslaan voor Drenthe 4.0, voor een ontwikkelperspectief voor de Drentse economie en voor een duurzame energievoorziening. Het initiatief van ‘North Star’ past hier goed in, omdat de gasinfrastructuur wordt hergebruikt, er samenwerkingen ontwikkeld worden aan het regionale technische onderwijs en omdat de inzet van biologische reststromen om duurzame energie te produceren een circulair proces is. Het project is daarmee passend in en draagt bij aan de provinciale beleidsdoelstellingen op dit gebied.

<u>Gemeentelijk beleidskader</u>
Vanuit de gemeente Emmen past het project binnen de ‘Herijking Strategienota Emmen’ omdat de installatie aansluit bij de ambitie van de gemeente Emmen om CO_2-neutraal te worden en om de duurzame energieproductie te faciliteren. Dat het groen gasproject wordt ondersteund door de gemeente Emmen blijkt uit het feit dat de gemeenteraad op basis van de "Strategienota Energy Hub GZI Next" (Bugel Hajema, 2 juni 2019) op 26 september 2019 unaniem heeft ingestemd met de plannen voor de duurzame herontwikkeling van het terrein van de voormalige gaszuiveringsinstallatie (GZI) van NAM en EBN tot een productielocatie van duurzame energie.

Wij kunnen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang. Het belang vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

4.2 Alternatievenafweging
In deze paragraaf worden alternatieven voor (uitvoering van) het project aangedragen en er wordt aangegeven waarom de optionele alternatieven geen betere uitkomst opleveren.

Nul-alternatief
Het nul alternatief is het niet bouwen van de vergistingsinstallatie. Dit is onwenselijk omdat de hoofdactiviteit van de co-vergister het produceren van groen gas (circa 40 miljoen per jaar) is. Hierbij worden mest (70%) en co-producten (30%) vergist, waarbij bijproducten uit het vergistingsproces, zoals digestaat en biogene CO_2, ingezet zullen worden in de landbouw, glastuinbouw en industrie.
Als de installatie niet wordt gebouwd zal het lastiger worden om de klimaat doelstellingen te halen vanwege de lagere productie van groen gas. Dit geldt voor de landelijke, provinciale en gemeentelijke doelstellingen.

Op het terrein gelegen aan de Phileas Foggstraat 45 is het volgens het bestemmingsplan mogelijk om zwaardere milieubelastende bedrijven toe te staan. De gemeente Emmen heeft deze locatie ook aangeduid waarbij Bevi (Besluit externe veiligheid) inrichtingen zijn toegestaan. Tevens heeft de gemeente Emmen deze locatie aangewezen in de strategie nota Energy Hub GZI Next om duurzame energieproductie te stimuleren. Deze bedrijven kunnen een gelijkwaardige milieu effect veroorzaken op de omgeving als de groen gas installatie.
Voor projectpartner EBN (Energiebeheer Nederland) is dit project van belang omdat het wordt gezien als een pilot voor hergebruik van voormalige gaswinningslocaties naar duurzame energieproductie locaties. EBN is eigenaar van honderden gaswinningslocaties en vanwege het stoppen met de winning van Groningergas worden vele locaties buiten gebruik gesteld. In de kamerbrief van 30 maart 2020 over de routekaart groen gas wordt genoemd dat er tenminste 30 voormalige mijnbouwlocaties van EBN geschikt zijn voor groengasproductie.

Alternatieve oplossing
Een alternatieve oplossing zou een kleinere installatie bouwen zijn. Indien de dezelfde hoeveelheid mest en co-producten worden vergist dan is er een mogelijkheid om de vergisters en na-opslag te versmallen en te verhogen. Maar hierdoor wordt de voetafdruk van de installatie verkleind. Bovendien veroorzaakt dit meer technische uitdagingen. De hoeveelheid mest en co-producten verlagen is ook een mogelijkheid. Echter is deze hoeveelheid een optimum qua beschikbare mest en biomassa in de omgeving, verwerking van mest en biomassa en de verwerking van het digestaat op eigen terrein.

Alternatieve locaties
Het plan is locatie gebonden. Alternatieve locaties zijn niet aan de orde. Op deze plaats is 30 jaar lang door NAM een GZI in bedrijf geweest. Dit uniek stuk land is vrijgekomen, het betreft 30 hectare met een industriële bestemming in het bestemmingsplan en een bestaande verbinding met de regionale en landelijke energie infrastructuur. Dit terrein is, in combinatie met de aanwezige infrastructuur en de industriële bestemming, zeer geschikt voor een zogenaamde Energy Hub waarbij een mix van duurzame energiebronnen geproduceerd kan worden, zoals waterstof, groen gas, en zonne-energie.
Mede hierdoor heeft de gemeenteraad op basis van de Strategienota Energy Hub GZI Next op 26 september 2019 unaniem ingestemd met de plannen voor het terrein van de voormalige GZI van de NAM. Inmiddels is er op het GZI Next terrein een waterstoftankstation gerealiseerd en een zonneveld. Vervolgens wordt er nu een stap gemaakt in de ontwikkeling van het produceren van groen gas dat in het bestaande gasleidingennetwerk kan worden ingevoerd. Gezien de unieke locatie, bestaande industriële bestemming, ruime afstanden tot woningen van derden en aanwezige gasnetwerk worden er geen alternatieve locaties onderzocht voor het groengas project. Daarnaast zijn er in de omgeving geen vergelijkbare alternatieve locaties met dergelijke kenmerken.

Alternatieve uitvoering van het plan
De realisatie en fasering van het project kan niet anders worden uitgevoerd omdat een groot gedeelte van de silo's zijn bedoeld voor opslag van digestaat of de vloeibare meststoffen na digestaatverwerking. Dit is noodzakelijk omdat het digestaat en de vloeibare meststoffen alleen in het mest uitrij seizoen mag worden uitgereden. Hierdoor is het noodzakelijk om circa zes maanden opslag te creëren. Dat zijn de veertien opslagen aan de zijde van het Bargerkanaal. De vergisters en na vergisters zullen als eerste worden gebouwd, samen met de gebouwen 1, 2, 3 en het kantoor. De verwerking van de dunne digestaat zal als laatste worden gerealiseerd en hierdoor zal ook de opslagen van vloeibare meststoffen later worden gebouwd.

Door buiten de kwetsbare periode van de steenmarter en de grote bosmuis te werken, de voorzorgsmaatregelen te nemen en voldoende alternatieven aan te bieden voor uitvoering van de werkzaamheden onder toeziend oog van een ecologisch deskundige, wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3 Staat van instandhouding
Er is een onderscheid te maken in de landelijke en lokale staat van instandhouding. Per categorie mogen de werkzaamheden geen negatieve invloed hebben.

Steenmarter
In Nederland kwam de steemarter vroeger bijna overal voor, maar in het begin van de tweede helft van de vorige eeuw was het areaal van de steenmarter teruggedrongen tot oostelijk Nederland en Zuid-Limburg. De laatste decennia is het areaal weer sterk uitgebreid (bron: Zoogdiervereniging). Sinds de jacht op steenmarters in 1948 is verboden, lijkt de sterke afname in aantallen die daarvoor waargenomen werden af te vlakken. Dieren kwamen vanuit Duitsland weer terug in Nederland, waardoor de soort meer voorkomt in het oosten dan in het westen. De steenmarter is beoordeeld als een vrij zeldzame soort, waarvan de trend sinds 1950 stabiel of toegenomen is (www.verspreidingsatlas.nl).

Er wordt aangenomen dat het aantal steenmarters in het oosten van het land gestabiliseerd is (NDFF 2023). De steenmarter is tweemaal waargenomen in de afgelopen tien jaar nabij het plangebied. Over de lokale staat van instandhouding is geen uitspraak te doen.

Kleine marters
Voor bunzing, hermelijn en wezel, geldt dat te weinig telgegevens bekend zijn voor het opstellen van een betrouwbare trendberekening. Deze soorten zijn over de jaren heen waargenomen in slechts 73 telplots in geheel Nederland, met bijkomende lastigheid dat de soortgroep zich overdag amper laat zien. De Zoogdiervereniging heeft voor de trend de drie soorten samengevoegd om de onzekerheid te verkleinen. De samengestelde trend laat een sterke afname in populatiegrootte zien over de periode 1997-2016 (Zoogdiervereniging, 2017). Op basis van deze gegevens is de trend van de populatie beoordeeld als 'verslechterend'.

In het plangebied zijn geen waarnemingen gedaan door derden van de wezel, hermelijn of bunzing (NDFF 2023). Wel is in de directe omgeving een bunzing eenmaal waargenomen. Ook is in het plangebied een bunzingschedel aangetroffen. De lokale staat van instandhouding is lastig vast te stellen. De lokale staat van instandhouding is dus onbekend.

Grote bosmuis
De Rode Lijst-status van de soort is ‘thans niet bedreigd’. De grote bosmuis heeft zich recentelijk uitgebreid vanuit het oosten van Nederland. Dit lijkt samen te hangen met de mastjaren van beuken, voedsel voor de grote bosmuis, welke in de afgelopen jaren zijn toegenomen. Ook het warmere klimaat lijkt effect te hebben op de aantallen grote bosmuizen, aangezien dit tot een hogere overleving en voortplanting leidt (NDFF 2023). De grote bosmuis lijkt relatief weinig specifieke eisen aan zijn habitat te stellen, wat de uitbreiding ook deels kan verklaren. Dit, en het feit dat de soort zich snel lijkt uit te breiden, duidt op een gunstige staat van instandhouding.

Uit de verspreidingsatlas (2023) komt naar voren dat de grote bosmuis in Emmen is vastgesteld. Hoe groot de populatie is, is moeilijk te schatten. Wel komt uit een nabijgelegen onderzoek van Tauw naar voren dat de grote bosmuis in grote getallen is gevangen in Veenoord- Boerdijk, een locatie zeven kilometer ten zuidwesten van Emmen (kenmerk R005-1280309VSX-V02-evm-NL). Voor dit onderzoek waren 160 muizenvallen geplaatst, met 20 muizenvallen verdeeld over acht raaien. Bij alle acht raaien zijn grote bosmuizen gevangen. JM ecologie, een adviesbureau in het noorden van Nederland, heeft in afgelopen jaren de grote bosmuis vastgesteld in Ter Apel, Emmen, De Punt, Appelscha, Diever, Vledder en Gasselternijveenschemond (Nature Today, 2020). De vaststellingen waren vaak op grote afstand van de dichtstbijzijnde bekende waarneming. Soms waren de waarnemingen in ogenschijnlijk suboptimale leefgebieden.

Gezien de opmars van de grote bosmuis, en de grote aantallen vastgestelde grote bosmuizen op meerdere locaties in de buurt van Emmen, kan de lokale staat van instandhouding als gunstig worden beschouwd.

Conclusie
Door het treffen van de juiste en voldoende alternatieve maatregelen voor de soorten zoals in bovenstaande paragrafen staat omschreven, worden negatieve effecten op de staat van instandhouding van de soorten niet verwacht.

4.4 Zorgplicht en broedseizoen
Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De ontheffinghouder is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om nadelige gevolgen te voorkomen.

De ontheffing is verleend van de Wnb op grond van het overgangsrecht zoals opgenomen in artikel 4.3, aanhef en onder a van de Invoeringswet Omgevingswet. De zorgplicht valt niet onder dit overgangsrecht waardoor de zorgplicht vanuit de Omgevingswet van toepassing is op deze ontheffing.
Artikel 1.7 van de Omgevingswet en 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving voor respectievelijk de algemene en specifieke zorgplicht in het kader van een flora en fauna activiteit gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden dat negatieve effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Zorgplicht in het kader van dit project spitst zich voornamelijk toe op handhaving van de minimale afstand van verkeer tot het buizerdnest, het afschermen van de fakkel, het africhten van kunstlicht op de groene zoom rond het projectgebied, het uitsluiten van het projectgebied voor overwinteringsgebied van

de poelkikker en het bereikbaar houden van migratieroutes en overwinteringsgebieden voor deze soort. Hoofdstuk 6 van het Activiteitenplan geeft hier handvatten voor.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige (beschermde) soorten ten einde is.

5. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in dit besluit.